

csütörtök május 25kén

Megjelenik minden héten négyszer: t. i. a Jelenkor vasárnap, kedden és csütörtökön; a Társalkodó pedig pénteken, mindegyik minden ízben egyegy iven. Előfizetheti helyben a szerkesztő 's kiadó tulajdonosnál ori utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba a kívánatos példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés főlvetetik 's pontosan és jutányosan közöltek.

A „Jelenkor” politikai lapnak ezentuli programja.

E' lap f. 1848. eszt. július 1. napjától kezdve a' multnak nyügét teljesen és végképen lerázza. Czimének tökéletesen megfelelő revolúción fog átmenni, mind elvekre és irányzatra, mind dolgozóji nagy részének személyességére nézve. A' gyenge erőket elveszteni nem veszteség; a' határozatlan elvü egyéniségeket nélkülözhetni nyereség.

Elveinek részleteit majd csak az ujja születendett lapban fejtegetjük. Itt csupan egy fő elv és egy fő irányzatra nézve nyilatkozunk előre némi indokolással. Kimondjuk t. i., hogy a' Jelenkor azon értelemben lesz ezentul Jelenkor, miszerint az — valamint az idő maga egészen megtisztul a' feudalismus képtelenségeitől—szinte egészen megszabaduland a' feudalis jellem, és a' feudalis emberek minden bilincseitől. A' Jelenkor ezentul, s zellelemi alkotára nézve, teljesen a' mi lapunk alulírotté, és senki másé. A' kiadó tulajdonos is megegyezett annak vezetésé*) 's tartalma iránt velünk alulírottal.

Kimondjuk továbbá, hogy különösen a' megyerendszerre nézve honunk legnagyobb országlárának iránya a' mi irányunk is. És lelünk mélyében örülünk, hogy nemcsak irányunk, de egyszersmind meggyőződésünk a' megyére nézve ama legnagyobb magyar országlár meggyőződésével egyenlőn, mindig határozott és rendületlen volt. Mi ugyanis hajszálíg osztozánk mindenkor Kossuth Lajosnak azon elvi meggyőződésében, miszerint a' megye, egy okszerűbb alakba öntve 's tágasb alapra fektetve, nemcsak szép, nemcsak hasznos, de egyszersmind szerfölött szükséges stathatalmi tényező.

'S ehképezt mi nem azt mondjuk — mint egy bizonyos más lapnak programja —, hogy a' megyét addig fogjuk támogatni, mig annak a' parlamentaris felelős kormányval összeférhetlensége, 'stb. valósággal be nem bizonyul. Mert a' ki hiszi, mikép ezen incompatibilitás, ezen összeférhetlenség valaha csakugyan mégis bebizonyulhat, az aligha bír tiszta meggyőződéssel a' megyéről, mint statusintézményről; addig pedig, mig egészen határozott és változhatlan meggyőződés nincs valakiben egydolog iránt: ennek támogatását 's védelmezését következetesen el sem vállalhatja.—Mi kijelentjük, hogy a' megyét ugy, mint életünket vérünket, mindig egész tehetségünkkel ótalmazni fogjuk a' megtámadás ellen; jöne ez bár azok részéről, kik a' megyerendszer legközvetlenebb és legtöbb hasznát veszik, t. i. az abba legujabban befogadott néptől. Ezt azonban fel sem teheti az ép emberész. Mert hogy azon milliók, kik több mint 8 századon át csaknem elfultak ott a' sánczokon kívüli árkokban, most, midőn számukra a' legohajtottabb 's legismertebb jogkör, a' megyék méltóságos jogköre megnyitattik: most ezen kört ismét maguk előtt bezártni, sőt önmaguk megsemmíttetni engedjék: ezt mi teljességgel nem képzelhetjük.

Hitünk az: hogy megye nélkül nemcsak tántogó hézag volna országhatalom és község között; hanem megye nélkül pótolhatlan hiány lenne a' rendnek ép ugy, valamint a' szabadságnak organikus biztosítékiban; megye nélkül az álladalom okvetlenül gyengébb és kevesebb számu alapokon nyugodnék.—A' megyét nem is az ész, okokkal, de csupan egy új rendszer utáni beteg vágyakodás, az ujnak öntudatlan viszketege dönthetné meg. Öntudatlan, mondjuk azért, mert ugyan van é e' tág honban egy ember, a' ki amaz új rendszer, a' centralisatio iránt tiszta fogalommal, 's olly határozott helyes meggyőződéssel bírna, mint birnak milliók a' megye iránt?

És akkor, ha már azon latin mondat igazsága is elenyészne, miszerint (ignoti nulla cupido) „a' mit nem ismer, nem is ohajtja az ember”— 's ha ép az ellenkező válnék igazgá, hogy t. i. a' nem ismert dolog után még sokkal erősebben vágyódnak: ekkor aztán csak azon másik latin mondattal vigasztalhatnók magunkat a' nem ismert ujnak beálltával, hogy hiszen bármínő kormányrendszer mellett is res humanae se expedient, vagyis hogy „az események hatalma majd mindent elrendez.”—Ámde mi nem ohajtunk élni csupan a' dolgok, az események öntudatlan hatalma alatt egy percig is; mi a' dolgok fölött, és nem alattuk akarunk állást venni, félvén, hogy ha egyszer a' személy a' dolog urasága alá adta fejét, aztán majd a' roppant különbség is megszűnik dolog és személy között, 's előáll a' centralisatio egész pánczéjában, mellynek legbélyegzőbb jellemvonása épen az, hogy a' személyeket dolgokkint bitorolja. Pedig ha elhagytuk örömmel a' feudalis időt, midőn az egyed a' társaság irányában csak kevés szabadsággal bírt, mennyivel inkább távoztatunk kell a' patriarchák vas hatalmának csupan új név alatti visszakerülését, midőn t. i. az egyed a' társasági hatalomsáfárok irányában már megint épen csak dologgá törpülne!

Vigyázzunk polgártársak! jól tanuljuk meg azt, a' mit Guizot, francia volt miniszterről följegyez a' história. Ez azon lecke, melly a' magyarnak most legszükségesebb! —

Hiszszük mi ezeknél fogva ingatlan hittel, hogy e' haza népe, melly a' megyében nyerte el legtulajdonabbképen új szabadságát, jogait; melly népre nézve kíváltképen a' megye képezi az alkotványos sánczok fogalomkörét: hiszszük, hogy e' nép új társadalmi jogainak ezen megyei tüzhelyét szintolly hő kegyelettel és ragaszkodással fogja őrzni ótalmazni, mint saját háza szent tüzhelyét őri. —

Hiszszük, hogy a' nép milliói nem hagyandják el, sőt csak gyengülni sem engedik azon pártot, melly a' megyének, a' népjogok ezen gyakorlati focusának, támogatását, megvédését, politikai hitvallása legtöbb ágazati közé sorozá.

Hiszszük, hogy a' nép nem fogja összetett kézzel, akár szellemi közrehatásának, akár anyagi részvételének megvonása által pangásba jóni engedni azon egyes közlönyöket sem, mellyek az említett pártnak, a' megyebarátok pártjának, legbevallottabb közlönyei leendnek. Mi, ezen közlönyök vezetői, csak az új alkotványos elemeknek, a' nép millióinak közrehatása és részvéte által leszünk erősek, leszünk képesek Megváltónk szavait pártunk közlönyeire is alkalmazhatni 's elmondhatni: „a' ki minket megvet, az titeket vet meg.” Azaz, hogy a' ki ezen közlönyöket elvük miatt megtámadná, megvetné, az egyenesen a' nép millióinak új alkotványos szabadságát támadná és vetné meg. —

A' nép támogatása nélkül mi lapvezetők gyenge porszemek leszünk; de a' mi erkölesi segítségünk nélkül, istenünkre mondjuk! a' nép milliói is gyengébbek lesznek. Mi, ha gyengék maradunk elhagyottságunkban reánk nézve kicsiny baj: de ha a' nép gyengébb lesz, mint lenni kellene, — ha új alkotványos jogait nem lesz képes holés kik által előmozdítani elegendőleg: már ez szerfölött nagy baj lenne mindnyájunkra. Mert ám nem elég jogokkal felruházva lenni a' törvénykönyv papirosán, a' jogoknak az életben gyakorlat által kell nyilatkozniok; 's ha mi egymást viszonsan ezen jogok gyakorlata 's értelmezése körül nem tájékozunk; ha nép, és (a' megyét védelmező) sajtó egymás keze ügyére nem dolgozunk: úgy baj lesz a' jogokkal megyénkben sok, talán végtelen.

Mi nem fél arczezal, nem fél meggyőződéssel fordulunk a' megyékhez, mi egész ábrázatunkat a' megyék népe felé irányozzuk. Ha a' nép is ekkép, egész arczezal fordul mifelénk: ugy mindnyájan erősek és rendithetlenek leszünk.

Ismérjük mi a' régi megye hibáit, hiányait; nem is a' régiek fogunk tömjénezni, hanem egy egészen új alapú és kinézésű megyének leszünk bajnokai. Azonban a' régiek tökéletlenségeit, az ujnak tökélyeit nem programban, de majd lapunk iven fogjuk fejtegetni —: 's akkor e' hon népe ajándékozzon meg szíves figyelmével.

Ha az események fatalis könyvében, daczára az öntudatos embereszmeletnek, és daczára a' megfeszített erőködésnek, csakugyan a' megye bukása lenne megírva: ekkor mi, a' körülmények színvonalán, azon kevesebb jogot és jogbiztosítékot, mellyek a' megye nélkül még fenmaradnának, annál nagyobb buzgalommal ragadnók meg, 's munkálkodni fognánk a' szűkebb jogáldás körül izzadóbb gazdálkodással.

Vezérelveink összege mindenkor abban állandván, hogy lapunk soha ne többé a' multnak, de mindig és mindenben a' legdicőbb jelennek legyen Jelenkora. —

Meg fog jelenni e' lap hetenkint négy sűrű iven. További fejlemény szerint azonban hetenkint az iven számát majd mi is hatra emeljük. A' Társalkodó eseménydus átalakulási korunkban a' politikai hírek bővebb 's gyorsabb közölhetése végett, most megszűnik. Az előfizetési árról legközelebb.

Állandó dolgozó társakul szerződni kívánó polgártársaink kéretnek, föltételeiknek egyenes őszinteséggel és határozottan alulírott lapvezetővel közlésére. A' megyei és városi levelezők hasonlóképp írott nyilatkozatuknak beküldésére. Mindennemü levelek és dolgozatok eziránt egyedül alulírott felelős lapvezetőhöz utasítandók a' szerkesztő hivatalba Pestre. —

Felelős lapvezető:

Keresztury József.

*) Magamra nézve a' szerkesztési átruházás oka leginkább: szememnek a' Jelenkor és Társalkodó 16½ évig szakadatlanul szentelt munka miatt szerfölötti elgyengülése — lapomra nézve pedig azon alapos készütséggel higgadsággal páros fiatal erő, mellyel Keresztury József ur nemcsak mint a' magyarországi hitbizományok ügyelőben b. Dercsényi János által kitért 's a' magy. tudom. akademia által elítelt nagy 's nyomtatásban is kiadott jutalomkérdés első pályakosorus megfajtóje kitértette magát a' haza heképezt a' lapvezetésnek hiedelmem szerint kielégítőleg felelend meg.

Ezen új szerkesztő-bemutatói alkalommal szívem ösztönéből is mellözhetlen tisztom a' haza minden rendü író-és olvasó közönségének e' testvérlapok iránt annyi számu év során tanusított gyámkegyeit a' leghálás érzéssel megköszönni, 's legőszintébb bizodalmu esedezésem: méltóztassék az egész nemzeti egyetem hathatós pártfogását e' lapok megújdonuló pályájkra is mint főleg dicő megyerendszerünk föntartását 's híjánai és szeplőiből kivetkzetését buzgón eszközözendőre kívánatos mértékben kiterjeszteni.

Pesten, május 24kén 1848.

Helmecsy M. mint kiadó tulajdonos.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Ministeri rendeletek, 's fölhívások; — népgyűlés.)
Külföld. (Franciaország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Parancs.

A' magyar, erdélyi, bánati, tót és horvátországi, nekem és a' magyar hadminiszteriumnak alárendelt hadi-, fő- és határszéli kormányokhoz.

A' katonasághoz intézett és idemlékelt fölszólítást a' főhadi kormány haladéktalanul és egész kiterjedésében, napiparancs által, parancsnoksága alatt álló seregek és hadi hivataloknak szokott hivatalos uton tudtára adandja.

István nádor, k. helytartó.

Katonák! Ó császári királyi felsége, legkegyelmesebb urunk, elhatározta magát Bécsből Innsbruckba elutazni.

Bus érzellemmel tudatom ezt veletek, meg levén győződve, hogy ti hű, vitéz hadiak! ezen búban velem és a' nemes magyar nemzettel élénken osztoztok.

E' fontos pillanatban, mint szeretett urunk törvényes képviselője, felhiva érzem magamat azon meghatalmazásoknak, mellyekkel ő felsége engem felruházni kegyeskedett, teljes gyakorlatába lépni.

Ebben látom az igazi és egyetlen eszközt minden érdekek egyesítésére, és a' magyar koronához tartozó országok az idők viszonyai által parancsolt szilárd állásának megalapítására.

Ennek következtében felhivlak benneteket, erősen tartásokat fű minden jólelkűtől polgárral az annyira szükséges egyetértést, engedelmeskedjétek a' magyar hadi miniszterium parancsainak, igazi katonai szellemben szigorun és pontosan.

Katonák! az idő komoly és fontos!

Csak az egyetértésben fekszik az erő, csak az nyújthat biztos kezességet a' bekövetkező veszély ellen.

Ennek valódiságától áthatva, a' trón és hazai védelmére törvényparancsoltá nemzeti őrsereget csupán testvéreiteknek fogjátok tekinteni, és őszinte buzgósággal mindent elkövetni, mi minéllelőbbi kiképzetésükre szükséges.

Mint derék vitéz férfiak, szavaimat föl fogjátok fogni, és velem együtt büszkék lenni a' fölött, hogy Magyarország és hozzátartozó részek egyes és erőteljes hont képeznek, mellynek nagylelkű népei minden perczen készek a' trónt öröklött tántoríthatatlan hűséggel védeni.

Ő felsége, királyunk legmagasabb nyilványi: ott akarta következtében, ti a' legközelebbi alkalommal az általa szentesített alkotványra fogtok föleskettetni, elváromtólétek, hogy ezen esküt az ő felsége és a' haza iránt mindenkor tauusított hódolatteljes ragaszkodással fogjátok teljesíteni.

Belügyminiszteri értesítések.

I. A' megyékhez, városokhoz és kerületekhez.

Ő felsége, királyunk Bécsből elhagyván, Innsbruckba költözött. E' szerint rendes székhelyét megváltoztatván, lelkekben a' jövődó iránt méltó aggodalom támadhat. Kivánatos lett volna, hogy jött legyen egyenesen körünkbe, kik hivatni nem szüntünk meg. Védelmére 's hazánk védelmére nincs és ne legyen drága semmi áldozat. Királyunk 's nemzetünk létele válhatlan kapcsolatban van, egyiket megmentvén, mindkettőt megmentettük.

De hazánkat is köröskörül olyan irányu és természetű mozgalmak nyugtalanítják, mellyek veszélyessé válhatnak. Ellenséges törekvésekkel találkozunk még kedves honunk anyaikebelében is. — Ébren kell lennünk, készen kell lennünk; nyujtsunk mindennek békeolaját, de a' hadi megtámadás visszaverésére is gyűjtünk magunknak erőt és hatalmat.

Ugy látszik, a' vész és veszély titokban készül. — Talán nagyobb, mint hiszszük, talán kisebb, de ép azért ugy a' nagyobb, mint a' kisebb találja készen hazafiai sziveinket.

A' koronából egy drágakőnek sem szabad elvesznie.

Királyunk itt leljen hű szíveket, ha máshol nem talál. „Mindazon népek, mellyek századok óta hasonló sorsban osztozánk a' magyar szent korona alatt, egyesüljünk most a' király felséges személye körül, felhagyva minden viszályonással, és öszszeszoalvada a' fejedelem iránti hűségünk bebizonyításában.”

Hazánkat egészen meg kell tartanunk, a' maga teljes épségében, szépségében, termékenységében, hogy legyen méltó föld a' nemzet diszlo virágának.

A' miniszterium által e' mai napon kelt és idezárt hirdetvényében, a' hazának minden igaz fia fölszólítatik áldozni a' haza oltárára. Nem vár a' haza nagy áldozatokat, de megvárja, hogy mindenki becsületesen és lelkiismeretesen teljesítse kötelességét. Pillanatai a' hazának drágák, azokhoz most élete és halála van kötve.

Ezek folytában önök hazafiai fölszólítást intéznek polgártársaikhoz, hogy a' f. évi május 16kán kelt miniszterel-

női rendelet értelmében, a' rendes nemzetörség sorai minéllelőbb lelkes fiakkal beteljenek.

Fölszólítanak egyszersmind mindenkit, hogy hallja meg a' haza és nemzet esdeklő hangját, és mi áldásaiban annak részesülj, azokból juttasson a' hazának is. Önök fogják kitálni a' legzeleszerűbb módot, mi a' lelkesedést a' polgárokban fölébresztvén, sükerre vezet. Szóljanak a' szívhez, az észhez, 's ép úgy zörgessenek a' szegény, mint a' dús ajtaján, mert a' hazának egyenlőképen fia mindenik.

Különösebben szükséges leend:

1) A' hatóság terjedelme és népessége szerint több küldöttséget kinevezni, melly a' mennyire lehet, a' hely színén az ajánlatokat átveendő, az ajánló nevét, lakát 's ajánlatát pontosan följegyezvén.

2) Elfogadtatik készpénz, drága ércz, fegyver, gabonanemű, posztó, vászon és minden, mi könnyen pénzre fordítható. Kölcsön is szívesen elfogadtatik, melly esetben a' kölcsönvett pénz vagy áru körülírva kiteendő, eladási becsé meghatározandó, 's föla, mint minden más ajánlatról is, átvételi bizonyítvány kiadandó.

3) Az árulehető jutalmasan, de tüstént adassék el. A' begyűlt pénz a' törvényhatósági pénztárba teendő, honnan az a' pénzügyminiszter rendelete szerint fog elszállítatni. A' begyűlt pénzről mind a' pénzügyminisztert, mind engem minden 14 napon értesíteni kell.

4) E' rendeletem vétele után két nap alatt az állandó bizottváni ülés megtartandó, mellyből a' küldöttségek tüstént kiküldessenek. Mindeniknek legalább öt tagból kell állania. Rovatos jegyzékeik pártját elvárom, másik a' törvényhatósági levéltárba teendő.

A' részletek meghatározását önökre bízom.

Hazánk gazdag. Fiai bírnak áldozni. Századok óta nem volt szentebb kötelességünk a' haza és király iránt. Ujra tegyük ragyogóvá a' magyar koronát, újra tegyük le alapját a' magyar hazának. Ez a' cél, ez a' feladás, mit nem a' nagy, hanem a' gyors segedelem által érünk el.

Megvárjuk a' haza és nemzet nevében, hogy mindenki szívesen és becsületesen teljesítse hazafiai kötelességét.

Kelt Budapesten, május 19én 1848.

Szemeré Bertalan, belügyminiszter.

II. A' törvényhatóságokhoz.

A' legujabb események félelmes rohanással követvén és váltván fel egymást, elkerülhetlenül szükségessé teszik, hogy az országgyűlés még e' f. é. július elején összehívassék.

Ennélfogva önöket sietek emlékeztetni mindazon munkát gyors megfételére, mi az 1848dik Vdik cikkhez képest megkívántatik arra, hogy a' választók annak rendes szerint öszszeírván, a' képviselők választása a' kitűzendő időre törvényesen és kellőleg végrehajthatassék.

Miről a' külön választásjoggal bíró kebelökbeli városok is rögtön értesítendők. — Budapest, május 18án 1848.

Szemeré Bertalan, belügyminiszter.

III. Az országgyűlés határnapjúl f. e. július 2dik napja tüzetett ki, 's a' meghívó rendeleteket a' belügyminiszter sietve készíteti. — Budapest, május 20án 1848.

IV. A' törvényhatóságokhoz.

Miután az országgyűlés megnyitásának napja már kitűzetett, ezennel rendelem:

Hogy az önök kebelében lakozó 's törvény által országgyűlési szavazattal felruházott magnásokat személyenként öszszeírva, azoknak névjegyzékét e' levél vételétől számítandó hét nap alatt hozzám okvetlen fölterjeszszék. Kelt Budapesten, május 20dikán 1848. Szemeré Bertalan, belügyminiszter.

V. A' törvényhatóságokhoz. A' közrend-, a' személy-, és vagyonbátorság megtámadtatott, az erkölcsi életnek legszentebb támasza, a' vallásnak ürügye alatt, és pedig több helyen és pusztító erőszakkal. — A' valódi hazafinak szíve sajog illy események szemlélésén; a' valódi kereszténynek érzete búba merül a' felebaráti szeretet illy kialakván, a' gyűlölet és vallásdüh e' felingerlődésén. — Kik polgári és vallásbeli kötelességeket gondatlanul megszegik, azok megölőji egyszersmind a' fiatal szabadságnak, mellynek arany gyümölcseit csak a' béke, a' rend érlelheti meg. A' szabadság, az egyenlőség csak úgy állhat fen, ha a' törvényadta jog mindenkinek irányában tiszteltetik és mindenki ellen óalmaztatik. A' jognak megsértése egyes esetben is megsértése a' társaságnak. Mert az önkény, melly ma imezt sújtja, holnap amaz tiporja, megnyugvását csak mások szolgátságában lel föl. Kik törvénysértésre vetemültek, nem tudják, miképen ok eszköz gyanánt szolgálnak az alattomos bujtogatóknak; ezek önzésöknek nemtelen céljait a' rendtelenség, a' meghasonlás útján igyekeznek elérni; — ezek a' szabadság ékszeriből bilincseket készítenek a' honpolgárok számára; és midőn magok a' titoknak leple alá rejteznek, a' büntető törvény szigorát álnokul a' tévelygő erőszakoskodókra hárítják.

A' vakbuzgóság elsőbbben az izraeliták ellen indított meg; félni lehet, hogy az más vallásbeliek ellen is irányoztathatók. —

Ennélfogva egyfelől az alaptalanul felizgatott kedélyek megnyugtatósa, másfelől a' törvény paizsa alatt szerzett jogoknak biztosítása végett mindenekelőtt az izraeliták iránt általános és egyenlő intézkedésekre van szükség ország-szerte. —

Miután pedig az 1840: 29dik törvényezik határozza meg a' zsidók telepedhetési módját,

Miután továbbá országos tisztem nem e' törvény megváltoztatása, — hanem lélekisméretes és szigorú végrehajtása; —

Miután végre az említett törvény elleni visszaélések iránt bejelentett panaszok, — kellően és minéllelőbb orvoslandók: —

Ezennel rendelem: 1) A' hatóság e' rendelet vételétől számítandó öt nap alatt egy, vagy a' körülményekhez képest több bizottványt nevezend ki, melly a' törvényhatóság határában létező zsidókat családanként, minden hozzátartozókkal, pontosan öszszeírja.

2) Az illető bizottváni a' tapasztalandókat az „I” alá mellékelt minta szerint, lajstromba igtatandja; és a' kimutatott hatósági engedélyt, mint minden szükségest, gyűlölet, kedvezés, előítélet nélkül, az emberi és felebaráti szeretet igazságos érzetében, lélekisméretesen fogja bejegyezni.

3) Azoknak, kik az öszzeírás alkalmakor az engedélyező okirat valóságos birtokában nem volnának, előmutatására elegendő határidőt szaband.

4) A' befejezett öszzeírás, észrevételeivel egyetemben megyékben az állandó bizottványok, városokban a' rendes közgyűlésnek mutatja be; melly azt, végrehajtás és intézkedés előtt, nekem azonnal megküldendi.

5) E' lajstrom hozzám véleménynyel küldessék fel, legfőlebb e' mai naptól számítandó két hónap alatt, az izraeliták honlakossága iránti rendelet azon lajstrom, vélemény és a' törvények utmutatása szerint fogván megállapítatni és kiadatni.

Az emberiség, 's méltányosság érzete ébren még e' hazában, semmint a' szeretetlenség, a' vakbuzgóság, az üldözés átka a' jobb indulatokon erőt vehetne.

Bizton reméllem, hogy polgári kötelességének teljesítésére mindenki visszatér; hogy védője lesz a' törvénynek; fékezze a' jogtalanságnak és erőszaknak; mert a' ki elég vakmerő a' törvény fölibe emelkedni, ellensége e' hazának, ellensége a' társaságnak. Engedelmeskedjétek a' törvénynek, erélyt és szigorúságot végrehajtásában, csak e' kétbiztosíthatja a' közrendet, és csak ennek árnya alatt tenyészhetik az egyenlőség és szabadság virága. — Budapest, 1848. májusban.

Szemeré Bertalan,

belügyminiszter.

VI. Polgárok!

A' budai botrány megtorlása iránti vizsgálat megkezdett, és folytatattik, lakolni fog a' büntető törvény és igazság szerint.

De miután az ügy bíró előtt van, kívánatos, hogy álljon vissza a' polgárok és katonák közti ama példás egyetértés, melly eddig a' város nyugalmanak egyik alapja volt.

Öltözete és állapota miatt nem illik, nem szabad egymást ingerelni. Polgár és katona két különböző neve a' hazafinak.

Ki van adva a' katonaságnak a' parancs, miszerint ő felsége kéziratánál fogva is, az országban levő katonaság a' magyar miniszteriumnak tartozik engedelmeskedni.

Első ünnepes alkalommal a' hitet az alkotvány iránti hűségre leteendi.

Polgárok! Az éjjeli kicsapongásokat és becsületlenkedő rendtelenségeket nem lehet tovább tűrni. A' város nyugalma és a' polgárok becsülete, az öszszes polgárságnak és nemzetörségnek védelme alá helyeztetik.

Ezennel tiltatik minden éjjeli zajos csoportozás, minden becsületlenítő láрма. Ha a' csoport a' hatósági biztos háromszori felszólítására el nem öszik, az elosztás nemzetőri, vagy szükség esetében katonai erővel fog eszközöltetni, 's az engedetlen minden tehető törvény szerint meg fog büntetlenni. —

Oly időpontban élünk, mellyben a' hon és a' nemzet legnagyobb érdeke ellen vétkeznek, ki a' kormány drága pillanatit rendtelenedés által okozott gondokkal rabolja el.

A' városi hatóság fölgyel a' rend és esend föntartására. Minden mulasztásért szoros felelet alá fog vonatni a' már kiadott parancsolat értelmében.

Budapest, május 13. 1848. Szemeré Bertalan, belügyminiszter.

VII. Buda és Pestváros polgármesterének.

Azon éjjeli rendtelenségeket, mellyek a' város kebelében megújulnak, nem lehet tovább tűrni. Van szabadság, de kell lenni rendnek is. A' rendtelenség sirja a' szabadságnak.

Attól lehet tartani, hogy a' rakonezállankodás erőt vesz a' békén. A' városoknak, az iparnak, a' kereskedésnek élete a' béke és nyugalom.

Kívánja a' város érdeke, követeli a' törvény a' rend föntartását. Ennélfogva rendelem, a' mint következik:

1. A' zajos, békétlen, veszélyes csoportozásokat nem fogja szenvedni, kivált éjjel épen nem, és a' hecstelenkedő lármás rakoncátlanokdást sem.

Kövessen el mindent megelőzésére, ha pedig meg nem előzhető:

2. Ön maga, a' kapitány vagy a' hatósági megbízott a' tömeget az eloszlásra három ízben a' törvény szent nevében szólítsa fel, és ha eképen el nem oszolnék, nemzetőri, sőt katonai erővel is eszközölni eloszlását. Erő ellen a' jognak hatalmával erőt kell használni.

A' bűnösök meg fognak büntetelni.

3. Ön és a' kapitány tegye meg a' kellő rendeleteket. Állítsa ki és ossza el a' hatóság megbízottait, és újabb rendeltig naponként minden négy órában jelentést teend.

A' rendet, a' békét, mely a' szabadság föltétele, minden áron fen fogja tartani. Ki öntől megbízást nyert, és kötelességét bátran és törvény szerint nem teljesíti, hivatalától föl fogom függeszteni.

Budapest, május 13. 1848, Szemere Bertalan, belügyminiszter.

VIII. A' belügyminiszter előterjesztésére rendelem, a' mint következők:

1. Főispánul Gömörben: Szentiványi Károly; alkaptányul Fiumében: Tosoni Ág., Buccariban: Smaich Bertalan nevezetik ki általam.

2. Jelen rendelet végrehajtásával a' belügyminiszter bizatik meg. Budapest, május 16-án 1848.

István, nádor 's k. h. tartó. Szemere Bertalan, belügyminiszter.

IX. A' belügyminiszter előterjesztésére rendelem, a' mint következők:

1. Főispánul Szabolcsban (miután Patay József betegeskedése miatt magát fölmentettni kérte) gr. Degenfeld Imre; Tornáiban: gr. Andrásy Emánuel; Csanádban: Návoý Tamás; Veszprémben: Hunkár Antal, nevezetik ki általam.

2. Jelen rendelet végrehajtásával a' belügyminiszter bizatik meg. Budapest, május 20-án 1848.

István, nádor 's k. h. tartó. Szemere Bertalan, belügyminiszter.

X. A' belügyminiszter a' statisztikai hivatalban segédde és sornokká: Rakita Jánost; segédek: Piperkovich Pétert, Várady Endrét és Fáy Bélát nevezte ki.

XI. A' belügyminiszter fogalmazó segédek: Faragó Józsefet, Balogh Boldizsárt és Krause Lajost nevezte ki.

A' vallás és közoktatási miniszteriumtól.

I. Az érsekújvári tanító képezdében folyó tanév végével megürülő tanszékre, a' pozsonyi tankerületi főigazgatóságánál szokott módon tartandó pályázat határidejéül f. é. augusztus 1-seje kitűzetik.

II. Kisfalud, Moesár, Tybe, Boroszló, Alsó-Mérk, Jano-Kajatha, Mochiga, Szent-János-elefánt, Getfalu, Podluzsány, Velkapola, Pila, Mária-Család, Szalka, Zobor-Botlyán, Rokolány, Németh-falu, Baráth-Szigeth, Gelse-Szigeth, Pátka-Pozva, Csajágh, Nyavalád, Preszeka, Sveticze és Ivanecz alapítványi javaknak bérbeadására még a' helyt. tanács által jun. 5-re hirdetett csőd, az urbéri javak megszüntetése után, visszavonatik.

III. A' vallás és közoktatási miniszteriumhoz kinevezettek 's részint alkalmaztatottak e' következő közhivatalnokok: Állodalmi altitkár: Szász Károly.

Osztályfőnökök: Athanazkovic Plato, Korizmic Antal, Lónyay Gábor, Nyéky Mihály.

Tanácsosok: Balassa János, Csasz Márton, Fabriczy Sámuel, Pap Endre, Szabó Károly, Szónyi Pál.

Titkárok: Ebeczky Emil, Janicsáry Döme, Récsy Emil, Tallián Sándor.

Fogalmazók: Beóthy Zsig., Dorner József, Egedy Gáspár, Kelemen Lajos, Kendelényi Alajos, Kutassy János, Keszlerfy Antal, Lenhossék György, Nagy Miklós, Nyisztor József, Oroszhegyi Józsa, Pap Zsigmond, Szeiff József, Vértessy Károly.

Segédfogalmazók: Árkossy Károly, Balás Ede, Hollósy Antal.

Irodaszemélyzet: Főnök: Galambos Elek, Irattárnok: Paulekovich József. Sorjegyzők: Spurnyai József és Suhajdi György. Segéd-sorjegyzők: Szvoboda József és Merzsey György. Igtatók: Vrasics Tamás, Ságly Lajos. Segédigtatók: Maszlagi Antal és Lövész György. Irnokok: Mészáros Péter a' miniszter mellett, Petrovics Szilárd, Pósz Antal, Rózsahegy Pál, Tamássy Antal, Tóth István, Vizelethy Ferencz. Gyakornokok: b. Liphay Antal a' fogalmazásban; Gáspár László az irodában.

Kedd délutáni 5 órakor igen látogatott népgyűlés tartatott a' muzeum terén. — A' haza vészben forog. Kormányunk segélyre hívja a' nemzetet. — E' magasztos tárgy volt czélja a' gyűlésnek. — Hely szűke, 's időrovidség miatt csak legjelesebb népszónokunk Vasvári Pál rögtönzött be-

szédét közöljük, mely ugy is tartalmazza mind azt, mi e' népgyűlésen történt, 's határozatba ment.

A' beszéd tartalma következő:

„Polgárok! Borongós fellegek tornyosulnak hazánk égére. — Olly változékony helyzetünk, minőt ma látunk a' természetben. Egyik pillanatban kiderül az ég, 's örömmel látjuk a' tiszta napfényt, a' szabadság isteni képét: másik pillanatban felvonulnak a' lég sötét hajói tornyosult fellegek gályájával; elborul a' láthatár, 'selkomorodnak a' föld lényei, és kételkedő aggalommal várjuk a' történetdóket. — 'S az emberi szemek gyengék. Mi nem látunk be a' felleg sötét ölébe, nem tudjuk: áldást rejte az, vagy vilálmot. És azért kételkedünk, aggódunk, félünk, rette-günk, borzadozunk. — Így vagyunk mi szabadságunkkal. Egyik nap diadalünnepet üllünk; a' másikon félre tekintünk a' viharokra, melyek ellenünk keletkeznek.

Polgártársak! e' helyzet aggasztó, kétségbeejtő.

A' villámos fellegek felé bizton fogunk nézni, ha villámhárítót készítettünk házainkra. Különbön örök félelem lenne életünk! —

Illy villámhárítót kell készítettünk a' hon számára is, polgártársak! — akkor bizton fogunk szembe nézni minden fenyegető viharral.

'S e' villámhárító a' fegyveres erő! Ezt kell szereznünk, haa' föld alól is, különben ránk nézve a' holnapi nap sem bizonyos.

Polgártársak! mi a' marseziusi napokban széttörtük a' rabláncokat, melyek e' honra súlyosodtak. Megesküdtünk, hogy a' hazát veszni nem engedjük. Emlékezzünk meg e' szent esküre! —

E' hazát néhány honáruló idegen kézre játszotta, eladta, kibérelte. Mi a' gyilkos kezek közül kiszabadított e' közös anyát, 's azóta a' haza a' miénk, mindnyájunké. De ezen anya a' hűtlen kezek közt elbetegesedett. Lankadtan hajta most fejét kebleinkre, 's telke kinjairól 's évszázados bajairól panaszkodik.

Polgártársak! ne hagyjuk elveszni a' beteg hazát, ne engedjük közös anyánkat karjainkon haldoklani.

A' fájdalmas anya kér tőlünk segélyt, hogy szenvedéséből felüdítsük: ne pártoljunk el, ne hagyjuk őt magára a' kínok napjaiban!

A' nemzetőrség felállítására pé n z kell, tömérdek pénz! Példabeszéddé vált, miszerint „a' Krisztus koporsóját sem óriáztok ingyen“: kívánhatjuk e' mi, hogy fegyvereink ingyen védelmezzék a' hazát?

Az önkényesek éltöket szentelik a' haza javára, 's töle-tek csak azt kérik, hogy őket anyagilag segítsék. — Az önkényest ne kényszerítsük arra, hogy mindennapi élelméről önmaga gondoskodjék: mert ez életét mindenét, a' honnak áldozta. Gondoskodjunk ezen elszánt honfiak felfegyverzéséről, 's eltartásáról. Ők fognak a' hon fölött örködni, hogy a' többi polgárok félelem és rettegés nélkül tölthessék napjaikat. E' czélra akarlak éntiteket felszólítani, tisztelt polgártársak! Tegyétek a' haza oltárára vagyonaitok fölöstegét! — megjövend az idő — 's talán nem sokára — midőn a' diadalmas hon kamatostul fogja azt nektek visszafizetni. —

A' haza töletek csak kölcsönt kíván, nem ajándékot. — Ne várjátok el, hogy az inséges anya koldulni menjen lakaitokba! — Ti siessetek kincseiteket lerakni a' közügy szent oltárára. A' honnak joga van parancsolni, és később parancsolni fog! — de érdeme csak annak lesz ki a' rideg parancsot megelőzi, 's önkényesen járul a' nemzet oltárához. Az ilyenre mondok én áldást, e' beteg, e' szegény, e' sanyargatott hon árva nevében!

Ma egy sötét táblát láttam Pest utcáim végig hordoztatni. Ez figyelmeztető a' lakosokat a' mai népgyűlés fontosságára. — Ma a' haza töletek pénzt kér.

Meglehet, hogy néhány nap mulva egy v é r e s k a r d o t fogtok látni az utcákon fekete öltözött honfiaktól kísérvé. E' kard háborút fog jelenteni, 's főlszólít mindenkit, hogy ragadjon fegyvert, ha kedves előtte a' nemzet becsülete. Ekkor a' hon éltünkét fogja kérni. — Néhány nappal később talán egy fekete pallos fog utcákon hordoztatni. Ez azt jelentendi, hogy a' ki a' hazáért fegyvert nem ragad, az veszni fog, mert kötelességét nem teljesíté. Ekkor a' hon halált mond a' gyávák és hűtlenek fejére.

De nekünk polgártársak! mindezekreférfias nyugodtsággal kell készülnünk. Mi többé vissza nem léphetünk. E' városban kezdük a' szabadság mozgalmait. Itt ernyedni többé nem szabad. Nekünk vagy ki kell vinni a' hon szabadságot; vagy egyről egyik sirba fogunk hullani.

A' történet mutatja, hogy egy nemzetet meg lehet törni, rabigába lehet görnyeszteni: de megsemmisíteni lehetetlen! — Pedig én jobb szeretném, ha bennünket kiirtának, mint hogy egykor ismét járom alá görnyedjünk! — „Veszzen inkább a' haza, mint esonkuljon szabadsága“ ez volt jelszava az ós magyaroknak. — Legyen ez a' miénk is. Élni, mig szabadon lehet: de túl nem élni a' napot, mellyen rabigát akar ránk a' zsarnoki hatalom erőszakolni! —

Pest városiak! ne felejtsetek el, hogy a' martiusi napok óta Budapest a' nemzetmozgalmak óramutatója.

Ha Budapest nagyszerű példával megye elől: bizonyára követni fogja őt az ország minden városa, 's az áldozatra kész kezek milliói fognak a' hon fölségelésére nyulni!

Budapest az ország középpontja 's fővárosa. Legyen ez legnagyobb lelkü az áldozatban is! —

Ha az ország minden részei ingadoznának, a' fővárosnak még akkor is erősen kell állni. Ennek van legtöbb fegyveres erőre szüksége. Mert ha a' főváros megdől, utána hanyatlik az ország, mint a' török alatt történt, Budavára bevétele után (1541.). — Ha a' fej földre gördül, rövid idő alatt utána hanyatlik az egész test 's az élet belőle örökre kialszik. Ha a' fej áll: a' kezet meg lehet sérteni, elis lehet vágni, de azért a' test csak meg lesz esonkítva, de meggyilkolva nem!

Ha az ország egyes részeit csapás érné is: ezt tul kell élni Budapestnek. Olly rideg elhatározottság kell a' fővárosba, minővel Róma népe birt.

Midőn a' vad gallok egész Itáliát meghódíták, és Róma külvárosait hamuvá égeték: a' város főbbjei öszszgyűltek a' piacon, 's márványszékekre olly ridegen ültek le, mint meg anyi élőszobrok. A' feljök rohant barbárok megbámulták e' rideg jellemű férfiakat, 's félve emelék rájuk vértől párolgó fegyvereiket. — Illy elhatározottság kell a' főváros lakosaiba. A' nemzetsors mérlegébe ezeknek kell tenni Brennus kardját, mely döntőleg határozzon. — A' fővárosnak tehát legtöbb fegyveres erőre van szüksége 's azért illő is, hogy a' nemzetőrség föllállítására legtöbb áldozattal törekedjék.

Hazánk ellenségei hadi készületeinket látandják. És e' készület maga elég arra, hogy a' zsarnokság bérlett armadait halálsápadtság lepje el. — A' magyar világszerte híres vitézségéről. Vivott a' tatár, vivott a' török, vivott a' német zsarnokság ellen. És e' nép történeti vitéz nevét megszegyentíteni most sem fogja!

Mutassuk meg polgárok! hogy e' hadi készület nagyszerűsége által, méltó a' magyar nemzet dicsőségéhez, férfias tett erejéhez!

Most k é r t ö l ü n k a' hon. Néhány nap mulva talán követe l n i fog. — Mert a' haza megmentése legfőbb kötelesség. Erre minden eszközt föl kell használni. —

(A' közel levő toronyóra üt). — E' toronyban nem fog ütni az óra, sem a' harang nem fog zugni a' nemzetveszély sötét napjain. E' harangokat ágyukká olvasztjuk. Ezek a' vész idején ugyis csak a' nemzet halál hatyudalát hirdetnek 's könyekre fakasztanak a' védtelen nőket, 's erőtlen gyermekeinket. — Nekünk nem lesz halálcsengetyűre szükségünk. — Az ágyudörgés legyen a' hatyudal. Ennek földrázó hangjai közt enyészszünk el, mint a' villám, mellynek halálát ég és föld riadó dörgéssel hirdeti. Illyen a' hős nemzetek végnapja! Napoleon azért nézett farkasszemet a' félvilággal, mert önjereje nevelésére minden eszközeit felhasznált. Egyszer a' többek közt egy templomban a' 12 apostolt találta masszív ezüstből kiverve. — Ő az ezüst szobrokat mind pénzévé vette, 's midőn egyvalaki kérdé, „miért teszi ezt?“ egykedvű nyugalommal felelte, miszerint „Krisztus az apostoloknak azt parancsolta, hogy menjenek szét az egész világon, és ezen ezüstapostolok pénzalakban Krisztus parancsát teljesítendik. Szét fogunk menni az egész világon.“

Nincs szentély, melly magasabban állna a' haza közös oltáránál. A' mit ezen oltárra teszünk, az el nem vész, sőt inkább tisztesen van számon t a r a biztosítva. A' rómaiak veszély idején minden kincseiket felvitték a' capitolium sziklájára. Őseink a' vidékekről biztos várfalak közé rejték kincseiket az ellenség elől. A' mi vagyonaink is sokkal jobban meglesznek őrizve a' haza oltáránál, mint magánylakainkban. —

Tanuljunk a' nemes méhektől. — A' szorgalmas méh minden gyűjtött mézcseppet a' társaság közös lakába tesz. — Magánál semmit meg nem tart fáradaalma gyümölcséből, 's épen ez által van biztosítva az egybegyűlt vagyon. A' mézlepő lepke milly könnyen elszedhetné egyesek mézcseppét! De itt a' közös sejtekből semmit nem rabolhat el. Rázúdul az egész méhráj; közösen védnek minden mézcseppet, 's egyesült erővel legyilkolják a' sokkal hatalmasabb ellenséget is. — Kisértsen meg valaki egy sejtet kirabolni egy kasból. Rá fog rohanni az egész méhsereg, 's előbb fognak mind meghalni, minthogy verítékek közös vagyonát kizsákmányolhatni engednék. Így fogjuk mi is védelmezni azt, mi a' haza közös oltárára van letéve!

'S mi történi azon méhfajjal, melly társaságban nem áll? Az illy vad méh önmagának él, önzés által akar boldogulni. Gyűjtött kincseit rejtek helyekre viszi, 's másoktól nem látva titkolja el. Megy a' nádfedeles házakhoz. A' vádlyukába buvik; 's oda rejt szorgalma gyümölcseit. — És mi történi? — Jön az utcai gyermek; pajzán kezével kihuzza a' betapasztott nádszálakat, 's feldulja a' szorgalmas méh minden vagyonát.

Ez sorsa az özönnek, ki akkor véli vagyonát biztosítva, midőn azt föld alá rejti, padlásra dugja.....Egyetlenegy méh nem képes vagyonát megvédeni egy pajkos gyermek ellen sem! egy ember híjába őrzi pénzes ládáját. Ha az ellenséget házaig engedik közeledni: fel fogja az e' ládát találni. Ó és vagyona veszve van!

Polgárok! a' nehéz körülmények nagy áldozatra hívnak föl titeket. Tegyétek ezt magatokért, tegyétek a' honért, tegyétek unokáitokért, kik áldani fogják neveiteket; mert nektek fogják köszönni, hogy szabad hazában élhettek.....

Tanuljunk a' carthagoiaktól. Midőn e' nép hazája végveszélyben volt: a' háztetőket lebonták, 's a' gerendákból hajókat építének. Ékszereikből kardokat gyártottak. A' hülgyek levágták keblükre hullámzó hajóikat, 's hajókötelet készítettek a' gyönyörű fűrtökből.....

Tőlünk a' haza illy kegyetlenül sokat nem kíván. Tőlünk csak azt várja, hogy vagyonunk nélkülözhető részét adjuk neki át. — Ki a' honért tesz, az önmagáért tesz. Ha a' haza megdőlt: elvesztünk mindnyájan. Ha a' ház leroskad: romjai közé temeti a' benne lakókat!

Polgárok! ti ismeritek a' szabadságot mártusi napjaink óta. Ti magatok ráztátok le a' szolgaság bilincseit. — E' bilincseket most még súlyosabban akarják rátok nehezíteni! — Akartok é rabszolgák lenni vagy szabadok? — Én a' választást nyugodt kebellemel rátok bízom, mert ti velünk esküdtetek meg mártius 15én, hogy „rabok többé nem leszünk!“

Vasvári Pál.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A' május 14kei Moniteur jelenti: miként Arago Em. népképviselő rendkívüli missióban mint rendkívüli követ, 's felhatalmazott miniszter Berlinbe utazik. A' máj. 13kai — a' Bourbon palotában tartott gyűlésen még jelen volt.

A' május 13kai ülésben a' bizottságok megalakításának kérdése foglalkodtatá a' házat. A' miniszterek kinevezését egy párt közvellen a' ház által akarta gyakoroltatni, 's nem egy közben álló, különböző pártfelekezetükből összeállított kormányra bízni. A' többség által elüthetett; most más indítványt tőn, melly által az ottani célt némileg elérte. A' gyűlés t. i. a' hajdani Constituanté példájára következő tizenöt bizottságokra osztá magát: 1) igazságügyi, 2) cultus, 3) külügyi, 4) közoktatás, 5) belügyi, 6) departamenti és községi, 7) kereskedés és iparügyi, 8) földészeti, 9) tengerészeti, 10) hadügyi, 11) algári, 12) gyarmati, 13) pénzügyi, 14) közmunkai, 15) polgári és fenytő törvényhozási osztályokra. Minden képviselő azon bizottság tagjaul jegyezheti be magát; mellynek tárgyához főleg hajlama van; az elosztást aztán az elnök, és alelnökök teljesítik. — Ezekén kívül a' nemzeti gyűlés még más bizottságokat is nevezhet ki. — A' revolutionális párt némi megnyugtatóására a' már megállapított számhoz még egy — a' 16ik is hozzá csatoltatott, t. i. a' munkások számára; 's ezen bizottsággal olvandand össze azon választvány is, melly e' tárgyban már előbb kineveztetett.

A' május 15kei ülésben a' lengyel és olaszügyekre vonatkozó oklevelek átnézése volt szőnyegen. A' nemzeti gyűlés mérsékelt tagjai annak okát, hogy a' németek a' lengyelek iránt meghűltek, sőt hogy köztök a' dolog ellenségeskedésre is fajult, ezen utóbbak eszélytelen viseletének tulajdonítá. E' kijelentés 's nyilatkozatok nyomán a' lengyel demonstráció igen könnyen harapozhatott el a' clubokban, 's a' Presse szerint ez csak az előfüggöny, melly mögött a' terrorismus és communismus emeli rémféjét. Még nem volt dél: midőn az utcák a' boulevardok a' bastille-től egész a' nemzeti gyűlés palotájáig néptömegekkel valának ellepve. A' munkásosztályok zászlókkal 's a' clubok küldöttéi előre nyomultak; mi által a' palota bejárásai annyira körülvéttettek, hogy több képviselő többé nem mehetett a' terembe. Bent a' teremben leirhatlan zavar 's ingerültség volt, 's már 1 ór. a' nemzetiség, hussierek 's egyéb órállók a' tömeget nem tartóztathaták vissza, berontottak a' terembe, egész a' tribune zsámolyaig. Kiváltkép Blanqui clubjának tagjai voltak, kik megkülönböztetésül kalapjaikon kártyajegyet viseltek. Blanqui, Raspail, Barbés, Louis Blanc e' zavarban leginkább megkülönbözteték magukat. Végre Louis Blanc hallgatást eszközölvén, beszélt a' munkás osztály érdekeiről, miért is hangosan megéljeneztetett 's, nekünk munkaügyi miniszterium kell fölkialtással kísértetett. — Hosszu lármás szünet után Blanqui és Raspail fölolvasták a' lengyelügyekben benyújtott petítiót. Louis Blanc diadallal hordoztatott a' félkörben 's azután helyére vitetett. Több új clubb lép be a' terembe. Egy zászlón illy fölírás volt olvasható: Jo c a b i n c l u b b. A' miniszterek mozdulatlan ülnek padjaikon. Barbés szöszékre lép 's indítványozza: Ha zaúrulónak jelentessék ki az, ki e' pillanatokban közriadót veret, minthogy a' párizsi nép még eddig semmi kihágásokat nem tett. 'S mivel valaki válaszul adá: miként a' közriadó már veretik, indítványát oda módosítá: miként a' nemzeti gyűlés jelentse ki, hogy a' nép minden erőszakoskodás nélkül jelent meg színe előtt, kívánatait nyújtván be, 's hogy ki közriadót üttet e' miatt, az hazaáruló. A' petíto mondja, hogy ha Lengyelország diplomatikai uton visszanem állítható, úgy azt fegyveres kézzel kell visszaállítani. (Igen! igen! fegyveres kézzel, kiáltott a' tömeg.) — B u c h e z elnök: Uraim! felhívom önöket a' visszavonulásra, hogy a' tárgy fölött a' ház tanácskozhassék. — T ö m e g: nem, nem! Blanqui polgár beszéljen. — B a r b é s: Barátim! a' nemzeti gyűlés elfogadja kérvényteket, de most vonuljatok vissza, hogy a' fölött határozthasson. (Nem nem! lármás zavar.) B l a n q u i: Képviselő polgárok! a' hangok, mellyeket itt hallatok, nem fenyegető hangok, mert ez a' feltámadó Lengyelországot illeti. A' nép megilletődött egy barátságos nemzet anyji szenvedésein, 's meggyőződött, hogy egy hadsereg átvétele a' Rajnán a' diplomatikai nehézségeket könnyen elhárítandja. Minden esetben el kell rendelnetek e' hadat 's a' nép viselni fogja azt. A' nép ma azért jelent meg előttetek, hogy fölkérjen benneteket számára munka és kenyérről gondoskodni, hogy nyissátok meg a' börtönöket 's ne ismételtessenek azon szomorú jelenetek, mik egy szomszédvárosban lefolytanak. — L e d r u

Rollin: Lengyelország szükségét előnkbe terjesztétek, kívánatok munka, 's gyarapodásügyi miniszteriumot 's nem akartok megcsalódni; jól van én ígérem, hogy kívánataitok teljesülendnek; sőt még határozottabban nyilatkozom, ha társaim távol nem volnának; de arra figyelmeztetek, miként egy tanácskozó testület illy zajongó tömeg köztülly kérdések megállapításához nem foghat, azért fölívlek benneteket visszavonulásra, 's annak megmutatására, — hogy a' párizsi nép épen olly eszélyes, mint hős. L e g a r d e. M i munkaügyi miniszteriumot kívánunk, 's én addig maradok a' gyűlés körében, míg az meg nem adatik. (Igen! igen! mindnyájan). Midőn a' zavar fokunkint nagyobbodott, az elnök, és titkoknok visszavonultak. Hubert a' francia nép nevében föl o s z l a t o t t n a k nyilatkozta a' nemzeti gyűlést. Vörös zászló emeltetett föl, 's ideiglenes kormány névsora olvastatott, tagjai ezek: Cabet, Barbés, Hubert, Prudhon, Ledru Rollin, Blanqui Pierre Leroux és Raspail. E' kormány egészen communista kormány, kik közt Ledru Rollin még moderado elvű.

Egy más levél szerint Ledru Rollin egy órakor az erkélyen megjelent 's kijelenté a' népnek, miként a' nemzeti gyűlés elhatározta a' bécsi, berlini és pétervári udvarokhoz, manifesztumot bocsájtani, mellyben ezen hatalmasságokat Lengyelország visszaállítására hivandja fel, különben haddal szerzend sulyt felhívásának. A' nép megéljenzé a' határozatot, de azért nem tárgult, 's e' miatt 3 óra felé a' nemzetiség teljes számban fegyverbe lépett, 's négyágyu is vonatott a' Bourbon palota felé, hol a' tömeg uj kormány alakítással foglalkozott. — Blanqui hangos tetszés közt indítványozá: Orosz, Osztrák, és Poroszországnak had üzentessék, ha Lengyelországot önkint visszaállítani nem akarnák; a' munka rendszerítése azonnal határozassék el, mindenki biztosíttassék a' napi kenyérről, a' börtönök nyitassanak ki. Barbés kívánta a' nemzeti gyűlés által kijelentetni: que le peuple de Paris a' aujourd' hui bien mérité de la patrie. — Mindazok, kik eddig a' tribünön voltak, szerkesztők, 's gyorsjegyzőket sem véve ki, a' nép által elűzettek, 's olly zavar támadt a' teremben, hogy a' követek nagy része elhagyni kénytelenült azt. 5 órakor általános hir szárnyalt, hogy a' nemzeti gyűlés feloszlattatott 's ideiglenes kormány nevezetett ki. — A' nemzetiség közt 4 órakor töltések osztatának ki.

Párizs, május 16. A' communisták fölkelése megtevé a' hatást, mihelyt a' terembe rontának, az egész város fegyvert ragadott; a' nemzetiség megtszítá a' termet a' tömegtől, 's a' conventtovább folytatá tanácskozásait. Courtais tábornok, Barbés, Albert, Blanqui, Sobrier, Hubert és Raspail fogságra vettének. Clement Thomas a' nemzetiség fő parancsnokává nevezetett. A' nemzeti gyűlés a' nemzetiségnek és sorkatonaságnak a' haza köszönetét szavazá 's magát permanensnek nyilatkozta ki. A' foglyok Vincennes erősségbe vitettek.

Május 17kei telegraphi jelentés szerint a' esend tőkéletesen helyre állott, 's a' papírok kelete is emelkedett.

Dunavizállás: Budán, május 19én 5' 3" 9" az 0 fölött.

62ik szám.

Hirdetvény. A' pénzügyi miniszterium rendeléséből közhírré tétetik, hogy néhai b. Barkóczy László ur székelyvári püspök tömegéhez tartozó ékszer...

Hirdetvény. A' nagy méltóságú magyar kir. kincstár részéről ezennel közhírré tétetik: hogy a' hradeki kamarai uradalomban eddig házilag kezeltett koresmáltatási javadalmak, nevezetesen a' Hlbocki vagy is Podjaczkovi, a' hradeki raktárban létező Mravniki, a' hradeki piacon levő, végre a' Király-Lehottai és a' feketevági koresmák hűsvágási joggal együtt folyó eszt. június 19kén (tizenkilencedikén) a' hradeki főtiszt irodában jöve november 1ső napjától számitandó öt eszt. 's így 1853. eszt. october utolsó napjáig bezárólag, nemkülönböztetve a' Lykavai kamarai uradalomban a' Lubrechnai és Oszadni koresmák hűsvágással együtt folyó eszt. június 26án (huszanhatodikán)...

rekarany 's ezüstneműek f. e. pesti medárdi országos vásár alkalmával június 5én (ötödikén) a' pesti kir. 30ad hivatal épületében árverés utján eladatandnak. 2-3

hasonlag folyó eszt. november 1ső napjától számitandó négy eszt. 's e' szerint 1852. eszt. october utolsó napjáig a' rosenbergi tisztartói lakban tartandó árverés utján a' legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fognak adani.

A' bérleni kívánók e' fennevezett helyen és napon a' szükséges bánatpénzzel ellátva megjelenni hivatalosak. Az árverési föltételek a' hradeki uradalmi igazgatósági irodában megtekinthetők. A' zsidók ezen javadalmak haszonbérletéhez csupán azon változhatatlan föltétel mellett bocsátatnak: hogy ha magokat az illető haszonbér kezelésére nézve keresztyén fogadós, csapáros, mészáros, és szolgai személyzet tartására szorosan lekötetelezzik. Kelt Budán. 2-3

Munkások ujsága.

Szerkeszti Táncsics Mihál. Évnyegyedre aprilis elejétől június végeig teljes számu példány kapható 's minden pósthivatalnál előfizethetni egy fjával; helyben 40 kr. ez. p. 1-3

A' pesti nemzeti Casino e' folyó eszt. maj. terjedő tartozásainak 15 nap alatti lefizetésére 21kei rendkívüli közülésének végzése folytán re ujjalag fölszólittatnak — az igazgatóság részdijsaikkal tartozó tagok 1847dik év végeig által. 1-2

Kérelem. Mintán hozzám naponként igen számos levél érkezik bérmentetlenül: kéretnek mindazon polgártársak, kik hozzám saját ügyökben levelet intéznek, hogy azt bérmentesíteni sziveskedjenek. — Pest, május 21. 1848. Korponay János, miniszterelnöki nemzetőségi titoknok.

A' kiadó tulajd. aprilt 18kai betegeskedése ótaszerkeszti Királyi Pál. — Nyomatik Trattner-Károlyi betűvel uri-utca, 453. szám.

É R T E S Í T Ő.

1848.

Gőzhajózási hirdetvény. Szolnokbul Tokajba.

Csütörtökön május 18kán induland az első gőzös. E' gőzös járás folyvást folytatatik, ha semmi akadály nem lép közbe, minden csütörtökön Szolnokból Tokajba, minden vasárnap Tokajból Szolnokra. Pest, május 12én 1848. Az első es. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság főügyvivőse. 3-5

Hirdetvény. Több fölül nyilvánult aggodalmak megszüntetéséül mindenknek tudtára adatik, hogy Pest városban a' esend és rend folyvást olly állapotban van, miszerint a' közeledő Medárd napi országos vásárra a' vidéki kereskedők és vásárosok egész bátorsággal jöhetnek. Kelt sz. kir. Pest város 1848ik évi május 19én tartott tanácsüléséből. Rottenbiller Leopold s. k. h. polgármester. Kaeskovics Lajos s. k. főjegyző. 2-3

A' gőzösök járása a' Tiszán.

1848ik évi május 1jétől kezdve. Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba Pesttel kapcsolatban minden kedden reggel. Szegedre minden szerdán és szombaton reggel. Szegedről Szolnokba minden hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel. Zimonyba minden szerdán reggel. Zimonybul Tittelbe, Szegedre és Szolnokra minden csütörtökön. Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonybul Szegedre. Pest, május 1jén 1848. 8-0